

UZEIK zein erizpideren arabera lan egiten duela esaten genuen azkenengoan. Oraingo honetan lana nola egiten duen, zenbat jende dabilen, lankideen prestakuntza nolakoa den eta zertan diharduen, tikuatuak izan diren puntu horiek azaltzen saiatuko gaituzue. Galdera laburto beharrez, honela labur genezake: UZEIK zer jende dauka eta zer egiten du?

Talde-lanen koordinazioa

Talde-lana izango da beharbada UZEIren jokabidea hobekien zertzen duen elementua, bera baita, azken-azkenean, eskaintzen dugun produktzioaren bermatzailerik ziu-rrena eta gure izatearen beharra sozialki justifikatu dezakeen froga nagusia.

Zergatik talde-lana? Erantzuna ezin errazago da: batetik, hiztegi berezituak espezialistek egin beharrekoak direlako eta, bestetik, horrelako lan batek, pertsona bakar baten ahalmenak gainditurik, talde-lana eskatzen duelako.

Oinarritzko erizpide hori kontutan harturik, hiztegi bakoitzean parte hartzen duten lankideak zientziaren alor horretan espezialista direnak eta, ahal den neurrian, euskaraz dakitenak dira. Honela, zientzi sail bakoitzean ari diren espezialistak elkarrengana biltzen direlarik, talde berezituak jarraiko helburu bikoitz hau lortzeko bidean jartzen dira: zientzia honekako lexikoa finkatu eta euskarazko material berria sortu eta, horrekin batera, normalizazio-prozesuan barneratuz beren buruak prestatu.

Talde berezituak zerbaite gehiago ere badira, eta hauxe bereziki: beren zientzi sailko kolektibotik datorkien onarpen sozialaren isladak. Erabakiak gutxi batzuk eta intentsitatea sozialik ez dutenek hartzen baldin badituzte, bistakoa denez, gizaitez eta ditu irentsi; aldez, espezialisten talde batek hartzen baditu eta beren eguneroko lanetan erabiltzen baditu, orduan gizaitez piskanaka-piskanaka bereak egingo ditu.

Zientzia desberdinen arabera sailkaturiko euskara teknikoaren gizaitezak, beraz, talde-lan berezituak beren artean eta beren inguru-

ren barruan, hiztegi guztien sozia-laren bidez doa obratuz eta orain arte pentsaezinezkoak ziren ahal-bide berriak gorpuztuz.

Euskal Herri osoan zehar zabaldu-rik dauden eta lanean dihardu-ten talde sailkatuak sustatu, koordi-natu, oraindik urratzeko dauden alorretan talde berriak sortzen do biltzen ahalgindu, horixe da UZEIK egiten duena, talde desber-dinen koordinatzaile den aldetik eta kanpora begira. Barrura begira, bereziki lexiko-arloan, sail desber-dinetako hiztegi berezituaren emaitza kolektiboari darizkien interfe-ren-tzia lexikalak detektatu eta kontrolatzea ere berari dagokio, interfe-rentziak, zientzi sail batetik bestera, ezinbestekoak bait dira askotan. Eta horrelakoetan gutzit baitezpa-dakoa da globaltasunaren getaria oso begibistan edukitzea.

Hiztegiak talde-lanari esker, lan-kidetza zabal baten bides eginak dira:

Lankideak taldeka

Fisika	14
Politika	30
Kimika	20
Psikologia	18
Ekonomia	27
Matematika	13
Teknologia Mekanikoa	8
Hizkuntzalaritza	26
Artea	27
Medikuntza	23
Filosofia	31
Literatura	23
Erligioa	16
Zuzenbidea	27
Botanika	27
Historia	40
Kirolak	27
Administ.-Zirkulaz	57
Banaka	9
Zoologia	1
Hirigintza-Eraikuntza	5
Geografia	1

Hiztegi, testu-liburu eta abarren idazketa eta zuzenketan parte hartu dutenak 450 lankidetari gora dira gaur egun; eta lankidetza ho-

uzei informa y responde (IV)

uzei-ren giza-kapitala

rreren barruan, hiztegi guztien tra-ctera linguistikoa aztertuz, hizkun-tzalari-andana batek dihardu etengabeko lanean UZEIrekin ba-tera.

UZEI-ren profesionaltasuna

Nolabaiteko profesionalak gara-ela bota zaigu aurpegira. Garaena ga: ez gehiago eta ez gutxiago. Eta guren pitiintxo hori agertzeko lo-tsarik ez bait dugu, esan dezagun UZEI zer erizpidez baliatu den bere profesionalak inguratzeko or-duan:

1.- Jakintza-sail batetan gaitua edo espezialista izatea

Edozein terminologia teknikoari dagokion zehaztasuna gordeko bada, behar-beharrezko gertatzen da kontzeptuen esanahi zehatzaz ongi jabeturik egotea. Eta zehaz-tsun hori espezialistek bakarrik eman diezagutke. Bada hiztegi-gin-tza tekniko maila bat, maila gutziz zuzenaz dakiona eta espezialistari zuzenaz dakiona, eta berari bak-karrik.

2.- Euskaraz jantzia izatea

Bai gaia eta bai euskara, biak ongi menderatzen dituzten lanki-

deak biltzen ahalgindu gara. Eta hautaketan asmatu ez badugu, ez da izan alderdikeriak itsutu gaitue-lako, edozein hautaketak subjekt-i-botasuna berearekin daramalako bai-za.

Euskaraz jantzia baina gaian pattal dagoen lankide tipikoaren kasua erabaki beharra tokatu zai-gunean, espezialistari eman zaio le-hentasuna, nahiz eta honek euska-ra ez jakin. Horrelakoetan itzulpen-ak egiten dira. UZEIko lankideen zerrendan euskaraz ez dakitenak ere ikusten badituzue, arrazoi horrexegatik izan da.

Beste kasu batzutan, euskararen arazoa espezialistaren eta euskara-arduradunaren artean konpondu da, zeren, gaian espezialista denak gaia euskaraz emateko adina ez ba-daki ere, euskaraz emandako kon-trolatzeko gauza izaten baita.

3.- Taldean lan egin eta euskal kulturaren dinamikan sartzeko gogoia edukitzea

Honela, lanerako prest zeuden zientzia bakoitzeko espezialistak, alfabetatuak edo erdi alfabetatuak, bilatu, animatu eta lanean jarri di-tugu. Idazten idatziz bai-za ikasten

ez den bezala, gai teknikoari buruz euskaraz idatziz bai-za ez da ika-s-ten.

Taldeko lan-prozedura erabat premiazkozat daukagu, talde-lagu-nen jakiteak elkarren osagarri izan daitezen eta instituzioaren zerbitzu-etz ere (lexikografia, etab.) ho-beki baliatzeko modua egon dadin.

Hiru erizpide horien arabera osaturiko UZEI kolektiboaren emaitzak oraindik heldugabeak baldin badira —eta gure hiztegiak behin-behinekoak direla diogunean, horixe aitortu nahi dugu fun-tsean—, euskal kulturaren gauro egeorak giza-kapital gaituagorik es-kaintzen ez duelako izango da eta ez agian, aditzera eman zaigun be-zala, langabeziaren leudekeen poe-ik UZEIren lan-kalitatea mermatu dutelako. Hala ere, eta hau ere esan beharra dago, UZEIK bere lana hobetu lezake, baldin jadanik programaturik daukan plangintza zabalera-ko ateak irekiko balitzaiz-ko, horrela gure barruko autokriti-kei erantzuteko medioak emanez, noski.

Lanen originaltasuna

UZEI itzultzaile-fabrika dela idatzi da. Ez dakigu zein iturritan oinarriturik dagoen esan hori, egia oso bestelakoa bait da. UZEIren hiztegiak zein neurritan diren origi-nalak, ondoko datuak frogatzen dute hobekienik.

Taula horretan jadanik argitaratu-rik eta bukaturik dauden hizte-gietako datuak bakarrik biltzen dira, gutzia 11 hiztegi-takoak, nahiz lantzen eta egin-asmotan daudenak gehiago izan.

Hamaika hiztegi horietako textu-masa 5.781,5 orrialdetako da, eta berorien idazketan parte hartu duten 197 lankidetarik 174ek beren artikulua euskaraz idatzirik bidali dituzte eta 23k bakarrik erdaraz. Hori bere portzentaitan emanda: 88,32 euskaraz idatzia izan da eta 11,67 erdaraz.

UZEIko lankide gehienek, beraz, euskaraz idatzi dute. Itzulpenari uzten zaion lekua oso murrizta da eta, erizpideak hiztegitzerakoan esan denentzat hartzen bada, justifica-tua.

UZEIko langelak

UZEIko hiztegien euskarazko testua eta euskaratua

HIZTEGIA	Orri idatziak		Autoreak	
	Euskaraz	Erdaraz	Guztira	
Fisika (argit.)	378,0	13	—	13
Kimika (argit.)	379,5	21	—	21
Ekonomia (argit.)	396,5	12	5	17
Politika (argit.)	819,0	24	4	28
Psikologia (argit.)	431,0	9	5	14
Hizkuntzalaritza (buk.)	472,0	14	3	17
Teknologia mekanikoa (buk.)	683,5	6	—	6
Matematika (buk.)	516,0	11	—	11
Medikuntza (buk.)	575,5	23	—	23
Artea (buk.)	417,5	20	—	20
Filosofia (buk.)	713,0	21	—	21
Guztira	5.781,5	174	23	197
		%88,32	%11,67	